

Matjordplan for E6 Sjoa-Bredevangen-Solhjem og rundkjøring E6 x rv.15

Nasjonal PlanID: 34370102

07.09 | 26

Oppdragsnr.:	629042-02
Oppdragsgiver:	Nye Veier AS
Dokumentnummer:	NV34E6ØO-YML-RAP-1202

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Revisjon gjelder	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
01	06.02.2026	Høringsutgave	ON	NL	OSB
02	07.09.2026	Korrigert arealbeslag	ON	NL	OSB

Forord

E6 mellom Sjøa og Otta i Sel kommune er en del av hovedveiforbindelsen mellom Oslo til Trondheim. Nye Veier AS har ansvar for planlegging, bygging og drift av veistrekningen.

Figur 1-1 Oversiktskart over strekningen med varslingsgrense

På vegne av Nye Veier AS har Plan AAV ANS planlagt og utredet ny veitrasé og nødvendig kompletterende tiltak for ny E6 Sjøa-Bredevangen-Solhjem og rundkjøring E6 x rv.15. Vurderingene og foreslåtte oppfølgingspunkter er en del av planarbeidet og inngår som grunnlag for detaljreguleringen av ny E6 Sjøa-Bredevangen-Solhjem og rundkjøring E6 x rv.15.

Prosjektleder plan for Nye Veier er Stian Blindheim. En rådgivergruppe med Asplan Viak AS og Dr. Ing. A. Aas-Jakobsen AS som hovedkonsulenter har utført arbeidet for Nye Veier. Ola S. Brandvold fra Asplan Viak er oppdragsleder for rådgivergruppen.

Notatet er utarbeidet av Asplan Viak ved Ola Nordal og Nina Lønmo.

Innhold

1	Sammendrag.....	6
2	Bakgrunn	7
2.1	Tiltaksbeskrivelse	8
3	Bakgrunn for matjordplanen	10
3.1	Definisjoner.....	10
4	Gjeldende føringer og mål.....	12
4.1	Nasjonale, regionale og kommunale føringer	12
4.2	Regionale mål (Innlandet fylke)	12
4.3	Kommunale mål (Sel kommune).....	12
4.4	Nye Veiers miljømål	13
5	Områdebeskrivelse	14
5.1	Løsmasser	14
5.2	Jordbruk og matjord i området	14
6	Omdisponering av dyrka jord.....	16
6.1	Varig omdisponering av dyrka jord.....	16
6.2	Midlertidig flytting av matjord	17
7	Tiltak for å ta vare på matjord.....	18
7.1	Nydyrkingsarealer	18
7.2	Jordforbedring	19
7.3	Jorddybde som skal ivaretas som verdifull matjord	20
8	Gjennomføring av matjordflytting	22
8.1	Tillatelser og planer.....	22
8.2	Forundersøkelser	22
8.3	Flytting og annen håndtering av matjord	22
9	Berørte eiendommer	25
9.1	Gnr/Bnr. 309/2 og 309/10. Nordre Eide.	25
9.2	Gnr/Bnr. 310/1. Stanviki.	26
9.3	Gnr/Bnr. 310/2. Stanvikranden.	28
9.4	Gnr/Bnr. 313/3. Sigtrudsplassen.	29
9.5	Gnr/Bnr. 309/15. Ved Holsetervegen.....	30
9.6	Gnr/Bnr. 313/1. Ny-Sandbu	32
9.7	Gnr/Bnr. 313/19. Holsetervegen 46.....	33
9.8	Gnr/Bnr. 313/7. Sandbuvangen.....	34
9.9	Gnr/Bnr. 315/18, Sel kommune.....	36
9.10	Gnr/Bnr. 315/2. Vangen	37
9.11	Gnr/Bnr. 315/6. Lykkja	38

9.12	Gnr/Bnr. 200/14. Åstelykkja	39
9.13	Gnr/Bnr. 200/13. Arealer omkring Sel sjukeheim	40
9.14	Gnr/Bnr. 200/1. Søre Bredi.....	41
9.15	Gnr/bnr. 200/60. Bredevangen.....	42
9.16	Gnr/bnr. 200/6. Nordre Bredi	44
9.17	Gnr/bnr. 314/1. Søre Vangen	44
9.18	Gnr/Bnr. 314/2. Nordre Vangen	45
9.19	Gnr/Bnr. 201/1 og 32. Solhjem	46
9.20	Gnr/bnr. 201/41.	47
10	Samlet arealbeslag, oversikt.....	48
11	Referanseliste	50

1 Sammendrag

Nasjonalt, regionalt og lokalt er det fokus på å unngå nedbygging av matjord, og å ta vare på matjorda dersom det likevel bygges ned matjord. Dette prosjektet har gjennomført et omfattende arbeid med å begrense varig arealbeslag av dyrka mark, og det gjenstår ca. 70-95 daa dyrka mark som blir varig omdisponert. Det meste av dette er vurdert som dyrka mark med stor verdi. I dette inngår også arealer som ikke blir direkte nedbygd, men som blir restarealer uten tilkomst eller restarealer mindre enn 5 daa. Det er en forutsetning for anleggsgjennomføringen at all matjord fra de berørte arealene skal håndteres og behandles slik at den kan brukes til nydyrking.

Denne overordnede matjordplanen peker på potensielle arealer i og nær prosjektområdet der det vurderes som mulig og interessant å nydyrke med bruk av matjord fra beslaglagte jorder. Det er samlet pekt på ca. 250 daa mulige slike områder. Endelig valg av løsninger og arealer inngår ikke i denne rapporten. Det skal utarbeides en detaljert plan med valg av endelige løsninger i forbindelse med detaljprosjektering av prosjektet.

Utbyggingen medfører midlertidig beslag av sidearealer, riggområder mm. Arealer til dette er avgrenset til et definert anleggsbelte. Ca. 70 – 75 daa dyrka mark kan bli midlertidig omdisponert i anleggsbeltet. Det er en forutsetning for anleggsgjennomføringen at dyrka mark og matjord som midlertidig beslaglegges tas vare på i anleggsperioden og settes i stand etter anleggsperioden.

Det er presisert at den statlige nasjonale jordvernstrategien også åpner for å benytte matjord fra nedbygde arealer til å forbedre eksisterende jordbruksareal. Det er inntil videre ikke pekt på slike muligheter i dette prosjektet, da det er lagt til grunn at det er både ønskelig og mulig å benytte matjord fra nedbygde arealer til nydyrking.

Denne matjordplanen gir føringer for hvordan matjord på jordbruksarealer som varig eller midlertidig blir beslaglagt skal behandles og ivaretas. Føringene omfatter krav til forundersøkelser, graving, mellomlagring, tilbakeføring, nydyrking og jordforbedring.

2 Bakgrunn

Nye Veier AS ble opprettet av Stortinget i 2016 med mål om å oppnå en effektiv og helhetlig planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av trafikksikre hovedveger. Stortinget har gitt Nye Veier mandat til å prioritere rekkefølgen på prosjektene ut ifra samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

E6 på stekningen fra Sjoa til Otta er en del av hovedveiforbindelsen mellom Oslo og Trondheim. Nye Veier har denne veistrekningen i sin portefølje og startet planarbeidet for ny vei i 2020.

Dagens veistandard

Mellom Sjoa og Otta går E6 som en to-felts vei gjennom et landskap preget av skog, landbruksarealer og spredt gårds- og boligbebyggelse. Veistandarden er varierende, med kurvatur ned mot minimumskravene flere steder. Fartsgrensen varierer mellom 50 km/t og 80 km/t. Trafikkmengden (ÅDT) på E6 er i dag ca. 6400 mellom Sjoa og Solhjem. I sommermånedene kan trafikkmengden være opp mot det dobbelte. I tiårsperioden 2014-2023 er det registrert 13 trafikkulykker på strekningen.

Planstatus

Statens vegvesen regulerte ny E6 på strekningen i hhv. 2011 og 2013, og traséen ble regulert i kommuneplanens arealdel fra 2016. Med bakgrunn i en problemanalyse for strekningen er det foretatt en optimalisering av prosjektet, som ligger til grunn for foreliggende forslag til detaljregulering. Planforslaget berører gjeldende E6-planer inkludert arealer regulert til boliger, vegstasjon, vei og delvis nytt masseuttaksområde på Sandbumoen. Planarbeidet er en del av Nye Veiers helhetlige prosjekt for utbedring av E6 i Innlandet.

Dagens situasjon

Hele planområdet ligger på østsiden av Lågen i Sel kommune. I sør grenser planområdet til E6-parsellen mellom Fryasletta og Sjoa i Sør-Fron, som ble åpnet og tatt i bruk i 2016. Fra Sjoa strekker planområdet seg ca. 9 km fram til Solhjem. Dagens kryss mellom E6 og rv.15 på Otta er et T-kryss.

Figur 2-1 Strekningen E6 Sjoa-Bredevangen-Solhjem og Otta. Kartet viser grensen for varsel om oppstart av planarbeidet.

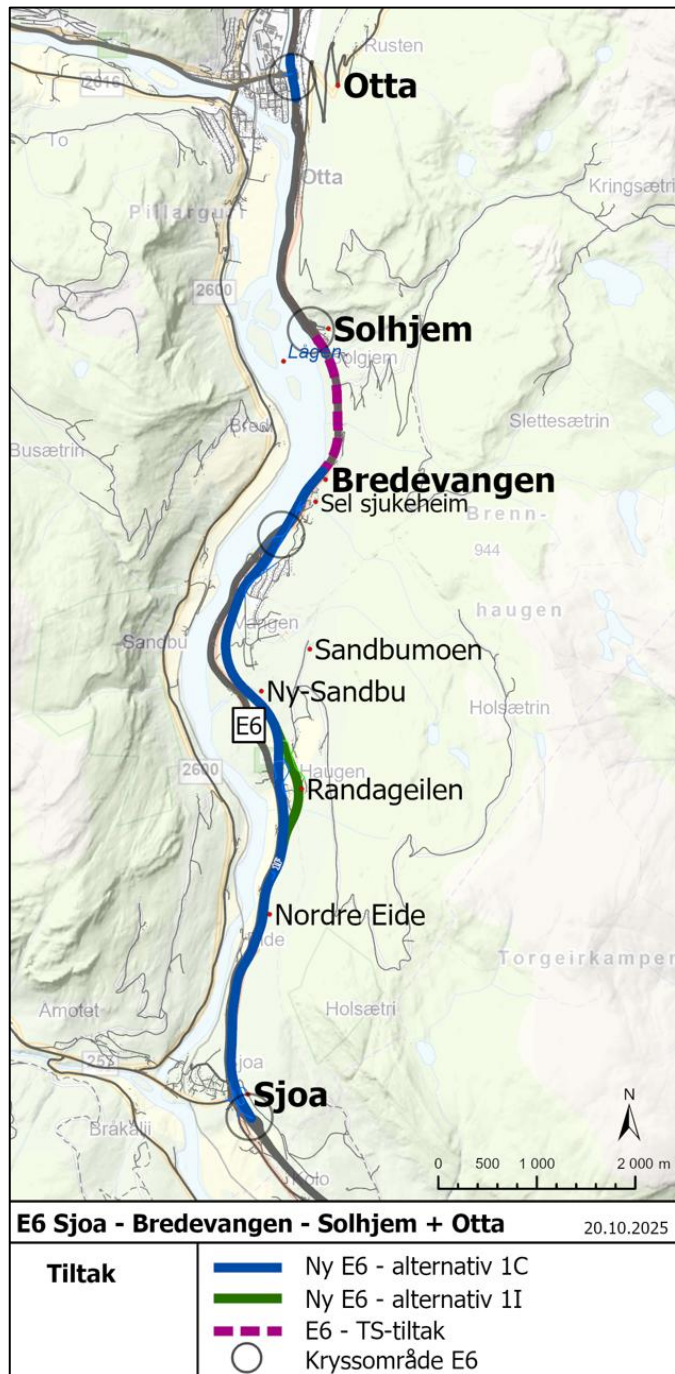
2.1 Tiltaksbeskrivelse

Ny E6 mellom Sjoa og Bredevangen

Mellom Sjoa og Bredevangen reguleres en 7,5km lang strekning til tofelts motorvei med midtdeler og forbikjøringsfelt for ny E6. Beregnet trafikkmengde på ny vei er ca. 9 000 i 2050. Skiltet fartsgrense er forutsatt 90 km/t. Boliger støyskjermes i henhold til gjeldende krav. Der områder avskjæres fra dagens E6 etableres tverrforbindelser, mens dagens bussholdeplasser videreføres eller tilpasses nytt veisystem. Turveier og landbrukstilganger øst for dagens E6 ivaretas gjennom kulverter under ny E6.

Mellom Nordre Eide og Ny-Sandbu legges det fram to alternative veilinjer med tilhørende nytt lokalveinett:

- Alternativ 1C følger østsiden av dagens E6, vest for boligområdet på Randageilen, før den krysser jordene ved tidligere Ny-Sandbu barnehage og følger lisida retning Sandbumoen.
- Alternativ 1I bøyer av fra dagens E6 ved Nordre Eide, slik at den blir liggende på østsiden av boligområdet på Randageilen. Derfra holder den høyden i terrenget og følger lisida i retning Sandbumoen.

Figur 2-2 Oversikt over planlagt tiltak, inkludert alternative veilinjer på Randageilen

Dagens E6 nedklassifiseres til fylkesvei og fartsgrensen er forutsatt redusert. Det etableres gang- og sykkelvei i tilknytning til kryssområdene på Sjoa og Sandbumoen.

Trafikksikkerhetstiltak mellom Bredevangen og Solhjem

Mellom Bredevangen og Solhjem reguleres trafikksikkerhetstiltak slik at E6 kan gjøres kryss- og avkjørselsfri. På denne strekningen er forventet ÅDT på E6 ca. 10 500 kjøretøy i

2050. Mellom Bredevangen og Søre Vangen breddeutvides gang- og sykkelveien til 3,5 m og det tillates kjøring til eiendommene. Nord for Søre Vangen endres gang- og sykkelveien til lokal adkomstvei med en bredde på 4,5 meter opp til Otta trafikkstasjon på Solhjem. Forbi trafikkstasjonen beholdes dagens gang- og sykkelvei, mens adkomstveien føres øst for trafikkstasjonen. Bussholdeplasser saneres/fjernes, med unntak av holdeplassene ved Sel sjukeheim og Solhjem. Beregnet trafikkmengde på gang- og sykkelveien/ny lokalvei mellom Bredevangen og Solhjem er under 100 kjøretøy/døgn (ÅDT). Det planlegges med belysning og rekkverk mellom E6 og dagens gang- og sykkelvei. Vest for E6 etableres en gruset vei for å sikre adkomst til landbrukseiendommene. Avkjørselen til Otta renseanlegg beholdes som i dag.

Øvrige tiltak

Ca. 4,5 km nord for Bredevangen ligger Otta. Der reguleres dagens kanaliserte kryss mellom E6 og rv.15 om til rundkjøring. Beregnet ÅDT her er ca. 10 700 kjøretøy i 2050.

Som del av planarbeidet inngår vurderinger knyttet til anleggsgjennomføring med tilhørende masseforvaltning. Det reguleres tre mulige permanente masselagre.

En mer grundig beskrivelse av tiltaket er gitt i reguleringsplanens planbeskrivelse.

3 Bakgrunn for matjordplanen

Denne matjordplanen har som formål å sikre god håndtering av berørt matjord. Matjordplanen er utformet som en overordnet plan, der det settes krav til prinsipper og typeløsninger for håndtering og ivaretagelse av matjord. Det forutsettes at matjord fra jordbruksarealer som blir varig omdisponert flyttes til steder i nærområdet der den kommer til nytte i fortsatt matjordproduksjon. I utgangspunktet gjelder dette kravet for A-sjiktet, men det skal vurderes i hvert enkelt tilfelle om det også skal omfatte B-sjiktet. I videre prosjektering skal det avklares i detalj hvordan dette løses. I denne overordnede matjordplanen pekes det på arealer i og nær prosjektområdet som kan være aktuelle for nydyrking og/eller jordforbedring. Detaljert plan for disponering av matjorda skal utarbeides av totalentreprenør før igangsetting av prosjektet.

3.1 Definisjoner

Begreper knyttet til jord kan gjelde arealer i noen sammenhenger, og volumer i andre sammenhenger. Bestemmelser i jordlova og nasjonale mål om jordvern forholder seg primært til arealer egnet for dyrking, men har også med aspekter knyttet til volumene med jord det kan dyrkes i.

3.1.1 Definisjoner knyttet til arealer

Dyrka jord, dyrka mark og jordbruksareal betyr det samme. Begrepet omfatter **arealer** med fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite. Disse arealene er omfattet av jordloven og av jordvern mål. Begrepene betyr sterkt kulturpåvirka mark, med permanent vegetasjonsdekke (eng/beite) eller periodisk vegetasjonsdekke (åker) [1]. Begrepet dyrka **mark** brukes i nasjonal jordvernstrategi, begrepet dyrka **jord** benyttes i Jordlova, begrepet jordbruksareal brukes bl.a. i arealbrukskart fra NIBIO.

Fulldyrka jord - Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløyedjup, og kan benyttes til åkervekster eller til eng, og som kan fornyes ved pløying [1].

Overflatedyrka jord - Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata, slik at maskinell høsting er mulig [1].

Innmarksbeite - Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekt av kulturgras eller beitetålede urter [1].

Dyrkbar jord/dyrkbar mark omfatter arealer, ofte skog, som med enkle agronomiske tiltak kan dyrkes opp.

Dårlig **arrondering** – Viser til arealer som har en lite hensiktsmessig utforming eller plassering som gjør det vanskelig å drive rasjonelt jordbruk.

Varig omdisponering av jordbruksarealer viser til summen av arealer som blir varig direkte beslaglagt, og jordbruksarealer som blir så dårlig arrondert at det ikke blir drivverdig. Dette er typisk arealer mindre enn 5 daa, arealer uten veiforbindelse, eller svært bratte og fragmenterte arealer.

3.1.2 Definisjoner knyttet til jordvolumer

Matjord – det øverste **sjiktet** av jord, også omtalt som **A-sjikt** eller **ploglag**. Normalt 20 – 30 cm, hvor organisk materiale er blandet med mineraljord. Jorda er påvirket av vær, jordbearbeiding, gjødsling og organismer (meitemark o.l.). Matjord omfatter i denne matjordplanen ikke toppjord/vekstjord i skog.

Jordsmonn - den delen av jordskorpas løsavleiringer som er påvirket av klima, vegetasjon, dyreliv og mikrobielle omsetninger, slik at den skiller seg ut fra undergrunnsjorda. Jordsmonnet er under våre forhold sjelden mer enn 1 meter tykt. Ved tynnere løsavleiringer kan det nå helt ned til berggrunnen. Jordsmonnet omfatter mer enn matjordlaget.

4 Gjeldende føringer og mål

4.1 Nasjonale, regionale og kommunale føringer

Oppdatert **nasjonal jordvernstrategi** [2] slår fast at det er et mål at omdisponering av dyrka mark begrenses til maksimalt 2000 daa per år, og at målet skal nås innen 2030. Strategien inneholder en rekke tiltak, herunder tiltak 2.8, Avbøtende og kompenserende tiltak, som er omtalt med bl.a. følgende avsnitt:

*«Det viktigste er å unngå omdisponering av verdifull dyrka mark. Dersom dette ikke kan unngås, må kompenserende tiltak vurderes. Når omdisponering ikke kan unngås, ligger det et stort potensial i å bevare jordbruksjord ved å flytte jordmassene. **Disse kan brukes både til å forbedre eksisterende jordbruksareal og til å opparbeide nye.***

I store samferdselsprosjekter er det svært viktig at matjordlaget og underliggende jordlag blir behandlet på forsvarlig måte, både ved permanent og midlertidig omdisponering. Som utgangspunkt skal matjord brukes videre i jordbruksproduksjon. Et overskudd kan bli brukt i veiprosjektet som toppdekke i veiskråninger og lignende.»

4.2 Regionale mål (Innlandet fylke)

Tiltaksplan for jordbruket i Innlandet 2025-2030

Planen er en strategisk plan, og gir føringer for en bærekraftig og klimatilpasset jordbruksproduksjon. Ett av målene i planen er å sikre høy selvforsyning og robust beredskap for matproduksjon. Planen omtaler tap av landbruksjord som et stort konfliktområde, og vektlegger god arealplanlegging for å unngå konfliktene. Fylket har ikke utarbeidet egen jordvernstrategi, men oppfordrer i tiltaksplanen de ulike kommunene til å utarbeide dette.

4.3 Kommunale mål (Sel kommune)

I Sel kommunes kommuneplan (samfunnsdelen) er det satt mål om verdiskaping og næringsutvikling. Herunder er det angitt følgende:

Vi vil at vår natur- og kulturarv skal være verdiskaper i balanse mellom dagens bruk, og vern for framtidig næringsutvikling og sysselsetting.

Slik vil vi gjøre det:

- *Aktivt bidra til å utvikle en bærekraftig og kunnskapsbasert produksjon innen jordbruk og skogbruk. Gjennom dette stimulere til robuste driftsopplegg og sikre det biologiske ressursgrunnlaget*
- *Stimulere til nydyrking og økt produksjon på eksisterende arealer*

4.4 Nye Veiers miljømål

Nye Veiers verdier skal være førende på miljøfeltet:

- Nye Veier skal fornye miljøfaget i bransjen ved å være en pådriver for helhetlig planlegging og ivaretagelse, og økt målstyring også med hensyn til miljøtema.
- Nye Veier skal forbedre bransjen ved bedre måloppnåelse gjennom økt prioritering, gode tverrfaglige og langsiktige løsninger og tydeligere og mer systematisk rapportering.
- Nye Veier skal forsikre både seg selv og omverdenen om at målene nås og miljøregelverket etterleves.

Jordvernstrategi

Nye Veier skal som statlig byggherre understøtte nasjonal politikk for jordvern. I Nye Veiers jordvernstrategi fra 08.02.2021 er det nedfelt retningslinjer og tiltak for å bidra til dette. I retningslinjene heter det at Nye Veier setter mål om å minimere beslag av dyrka mark i prosjektene på midlertidig og permanent basis.

Den landbruksfaglige utredningen, herunder kartlegging og registrering av driftsforhold og arealer, skal peke på mulige kompensierende tiltak. Eventuelle tiltak gjennomføres på bakgrunn av en kost/nytte-vurdering med mål om størst mulig nytteverdi for samfunnet.

5 Områdebeskrivelse

5.1 Løsmasser

Løsmassene i området består i hovedsak av elveavsetninger, breelvavsetninger og morene. Innhold av finstoff (silt og leire) i massene er gjennomgående lavt, spesielt på slettene i dalbunnen. I morenemassene er det svært variert, med stedvis høyt innhold av stein og blokk, og et høyere innhold av finstoff.

Figur 5-1 Løsmassekart hentet fra ngu.no. Lys gul farge viser elvededimenter, oransje farge viser breelvedimenter. Grønn farge er morenemateriale.

5.2 Jordbruk og matjord i området

Jordbruket i området er preget av verdifulle jordbruksområder på flatene langs E6 og Lågen, jorder og gårdstun i dalsiden på østsiden av E6 og Lågen, og beite og eng på fjellet øst for planområdet. Området er preget av jorder med et godt og produktivt jordsmonn, som stedvis er noe fattig på organisk innhold nede på elvesletta. Det er også noen arronderingsmessige begrensninger med relativt små og/eller bratte jordstykker i deler av området. Det er omfattende husdyrhold både av storfe og småfe i området, og hovedproduksjonen på dyrka jord er eng og beite, men det er også potensiale for dyrking av korn, grønnsaker og potet i området. Åkerressursene er gjennomgående gitt stor, og i noen tilfelle middels verdi i konsekvensutredningen for tema naturressurser.

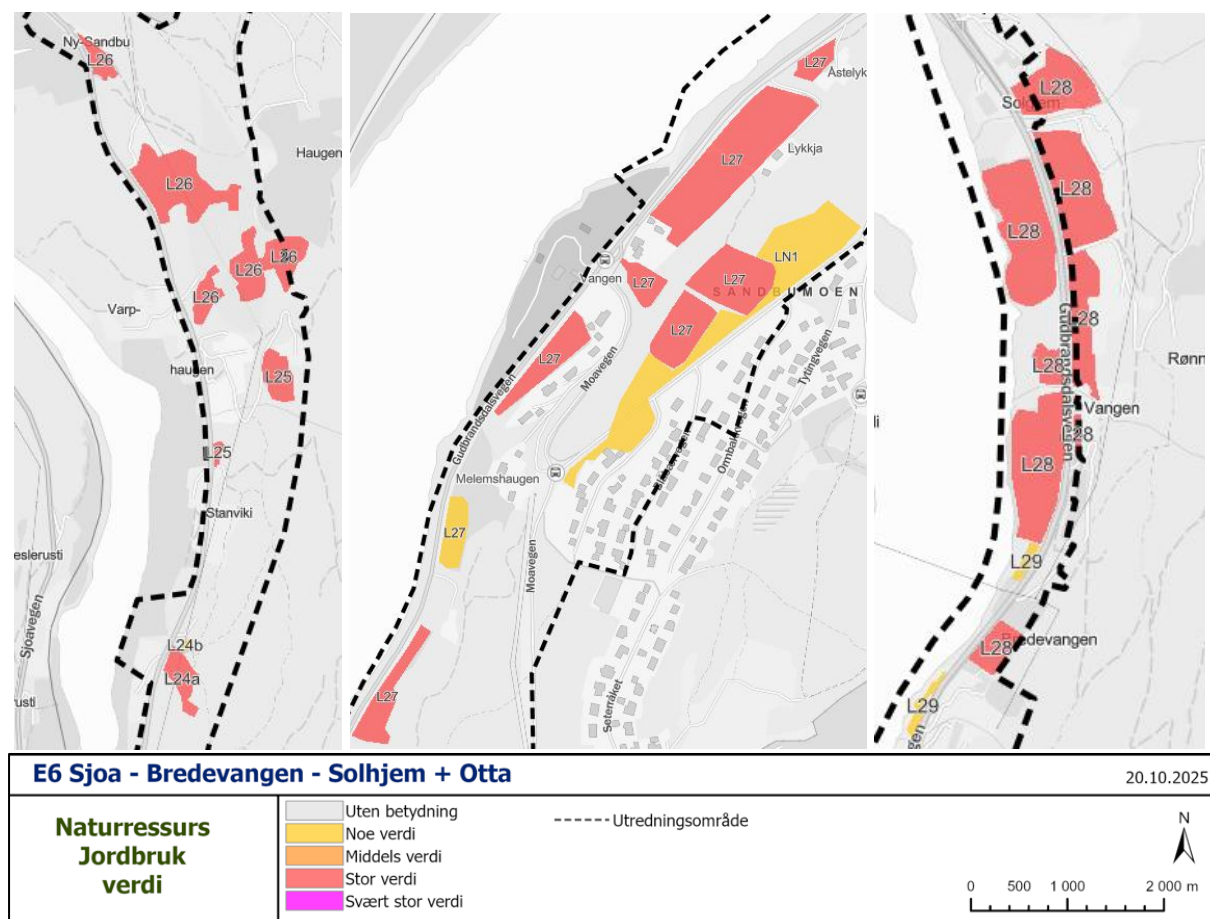
Informasjon om matjorda i området er hentet fra følgende kilder i tillegg til egne befaringer:

- YML-NOT-1202 Fagrapport KU Naturressurser
- NIBIO Kilden og gårdskart
- NGU (løsmasser)

Det er ikke gjennomført detaljert jordsmonnskartlegging i området. Verdivurderingen i konsekvensutredningen baserer seg delvis på NIBIOs verdisetting etter AR5 og DMK, som vist i NIBIO Kilden. Dette er en autogenerert verdisetting, og det innebærer derfor en større usikkerhet ved NIBIOs verdisetting i forhold til områder som er jordsmonnskartlagt. Ved befaring av området er det gjort en visuell vurdering av jorda på området. Vurderingene fra befaringen tilsier at verdivurderingen i NIBIO Kilden i

hovedsak er på rett nivå. Det er gjort enkelte justeringer fra NIBIOs verdi med grunnlag i bl.a. størrelse på teiger/arealer og forekomst av åkerholmer og blokkstein, og grad av gjengroing/brakklegging.

Kart over jordbruksressurser i området, slik det er vurdert i konsekvensutredning av naturressurser, er vist i Figur 5-2.

Figur 5-2. Verdiområder for jordbruksressurser. Røde områder = Stor verdi. Gule områder = Noe verdi

6 Omdisponering av dyrka jord

6.1 Varig omdisponering av dyrka jord

Arealregnskap for prosjektets netto varige tap av jordbruksarealer består av:

Varig omdisponerte jordbruksarealer - <u>Nydyrking av jordbruksarealer</u> = <u>Netto varig tap av jordbruksarealer</u>

Varig omdisponerte jordbruksarealer består av:

1. Eksisterende jordbruksarealer som blir varig omdisponert til annen arealbruk, primært til ny vei inkludert sideskråninger.
2. Dyrkbar jord som blir varig omdisponert til annen arealbruk, primært til ny vei inkludert sideskråninger.
3. Eksisterende dyrka og dyrkbar jord som ikke lenger blir rasjonelle å drive; (arealer mindre enn 5 daa og arealer uten hensiktsmessig adkomst).

Sum av 1-3 utgjør brutto varig arealbeslag.

Nydyrking av jordbruksarealer består av nydyrking av arealer som ikke er dyrka eller dyrkbar i utgangspunktet. Slik nydyrking vil typisk omfatte flytting av matjord fra omdisponerte jordbruksarealer til nydyrkingsarealer.

Samlet permanent arealbeslag av dyrka og dyrkbar jord i planområdet er vist i *Tabell 6-1*. Plassering av delområdene er vist i Figur 5-2.

Tabell 6-1. Samlet varig omdisponert areal dyrka og dyrkbar jord i planområdet

Delområde	Areal (daa)	
	Alt 1C	Alt 1I
L24a	2,9	2,9
L24b	0,6	0,6
L25a	1,6	11,6
L26a	27,1	39,5
L27	30	29,9
L28	3,2	3,2
L29	3,4	3,4
LN1	5	5
Sum omdisponerte jordbruksarealer	73,8	96,1

Det er altså behov for å nydyrke jord tilsvarende ca. 70-95 daa dersom man skal kompensere direkte for tapet av jordbruksarealer. Herunder er det behov for å nydyrke ca. 3 daa dersom man også skal kompensere for tapet av jordbruksarealer knyttet til trafikksikkerhetstiltak på strekningen Bredevangen – Solhjem.

Alternativt kan berørt matjord brukes til å forbedre eksisterende jordbruksareal, dersom det er åpenbart at dette vil medføre økt produktivitet på områder med mangelfullt jordsmonn og/eller dårlig arrondering. Dersom tilsvarende produksjonsevne blir ivaretatt, kan det være aktuelt at samlet erstattet areal blir noe mindre enn det som blir beslaglagt.

6.2 Midlertidig flytting av matjord

Det vil bli behov for midlertidig omdisponering av jordbruksarealer i anleggsbeltet. Dette må gjøres skånsomt slik at man etter gjennomført anlegg kan tilbakeføre matjordressursene. Krav til gjennomføring av midlertidig flytting av matjord er gitt i kapittel 8.3. Det er lagt opp til mulig midlertidig omdisponering av til sammen ca. 70-75 daa jordbruksarealer.

7 Tiltak for å ta vare på matjord

Det ligger til grunn at all matjord fra jordbruksarealer som blir varig omdisponert flyttes til steder i nærområdet der de kommer til nytte i fortsatt matjordproduksjon.

Mulighetene for nydyrking i området er begrenset, da de arealene som er godt egnet til jordbruk i hovedsak allerede er dyrket. Potensielle nydyrkingsarealer kan være massetak, permanente masselager, kantarealer og skog. Skogsarealer er i mange tilfelle konfliktfylt å dyrke opp, da det kan være konflikt med kulturverdier, naturverdier og landskapsverdier.

Bruk av matjord fra permanent beslaglagte jordbruksarealer vil i neste fase av prosjektet avklares i samråd med de aktuelle grunneierne. Matjordplanen vil dermed oppdateres av totalentreprenør i neste fase, slik at områder som egner seg til nydyrking og/eller jordforbedring kan konkretiseres. Det vil også avklares om det er planteskadegjørere i jorda. Jord med floghavre eller potetcystenematode kan primært ikke flyttes ut av eiendom.

7.1 Nydyrkingsarealer

I denne fasen peker vi på arealer omtalt under som **aktuelle** for nydyrking. Arealene er ikke ferdig avklart mht. konflikter med andre verdier. Det er heller ikke inngått avtaler med grunneiere om nydyrking. Dette vil bli gjort i detaljprosjekteringsfasen. Aktuelle arealer for nydyrking er listet opp under, mens kart over områdene er vist i Figur 7-2.

1. **Veiskråninger** langs ny vei. Antatt potensielt areal: ca. 10 daa. Det antas at det ved tilpasning av terreng langs vei kan reetableres beite eller fulldyrka jord.
2. **Masselager:** Ny4A kan etableres på areal som reguleres til masselager i prosjektet, og Ny4B i forlengelsen av dette. Potensielt areal er ca. 45+50 daa. Endelig arrondering av masselageret avhenger av faktisk og endelig masseoverskudd i prosjektet. Dersom lagringsbehovet er stort kan terrenget bli for bratt til å bli fulldyrka, men det kan fortsatt være aktuelt til innmarksbeite.
3. **Massetak**, Ny10: Massetak nord for Ny-Sandbu. Areal: ca. 25 daa. Massetaket er i drift, og det kan derfor på det nåværende tidspunkt ikke legges til grunn at det kan dyrkes opp. I gjeldende reguleringsplan for massetaket er det bestemt at det skal dyrkes opp når dagens virksomhet avsluttes. Dette kan tenkes å bli aktuelt i løpet av videre planfase fram mot realisering av veiprosjektet.
4. **Utmark Holsetervegen:** Ny5A og Ny5B. Arealer ved Holsetervegen er foreslått til nydyrking i innspillprosess med grunneiere. Areal ca. 90 daa. Arealet, som ligger mellom Nordre Haugen og Sandbumoen, er ikke ferdig avklart mht. kulturverdier. Hele arealet er en sandavsetning med skarp, velsortert mellomsand. Skogsjorda har et typisk podsolprofil med 1-5 cm O-sjikt (organisk lag) over sand, med ca. 5 cm utfellingssjikt/bleikjordlag, og under dette velsortert sand. I deler av området er det noe stein og blokk. Det vil være stort behov for tilførsel av moldrik matjord og husdyrgjødsel for å bygge opp et godt

matjordsjikt. Det er knapt noe moldinnhold i jorda ut over O-sjiktet/strøsjiktet. Det vurderes derfor at jorda på hele området vil behøve tilførsel av annen egnet jord for å bli produktive jordbruksarealer, og at ingen deler av området faller inn under definisjonen av dyrkbar mark.

5. **Utmark ved avkjørsel Holsetervegen** Ny40: Arealet er foreslått ved innspillprosess med grunneiere. Arealet er ca. 18 daa. Arealet er ikke aktuelt ved utbyggingsalternativ 1C.
6. **Beite Holsetervegen**, NY41: Arealet er foreslått ved innspillprosess med grunneiere. Arealet er ca. 13,5 daa.

Det er også spilt inn ønske om nydyrking eller oppfylling nede på elveslettene langs Lågen. Dette er vurdert som uaktuelt pga. arealenes funksjon som flomdemping.

Samlet utgjør de potensielle nydyrkingsarealene ca. 250 daa. Samlet behov for å opprettholde dyrket areal er ca. 50-75 daa. Det vurderes derfor at det er tilstrekkelige muligheter og interesse for nydyrking til at det er realistisk å nå målsetningen om å etablere like mye nytt jordbruksareal som det som blir varig omdisponert, slik at all matjord fra slike arealer fortsatt kan benyttes til matproduksjon.

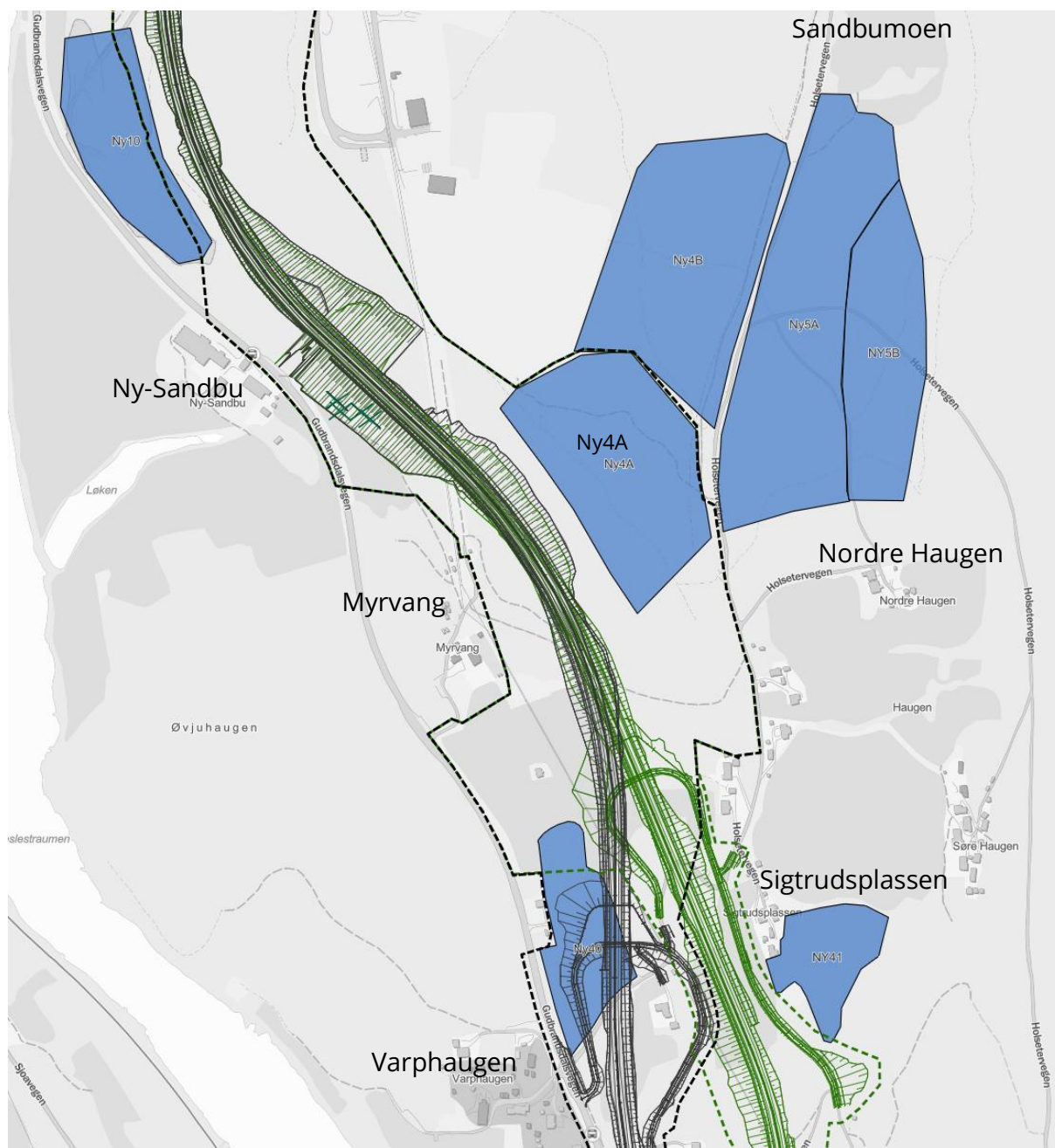
Figur 7-1. Jord 0-15 cm i potensielt nydyrkingsområde NY5

7.2 Jordforbedring

Jordforbedring av eksisterende jordbruksarealer er aktuelt som kompenserende tiltak dersom matjord ikke kan benyttes på nydyrkingsarealer. Dette kan typisk være tiltak for å forbedre jordkvaliteten eller forbedre arronderingen. Det er inntil videre ikke pekt på aktuelle arealer for jordforbedring i dette prosjektet ettersom det finnes overskudd av potensielle nydyrkingsarealer, men jordforbedring kan bli aktuelt dersom videre utredninger eller dialog med grunneiere peker mot et slikt behov.

Ved detaljplanlegging av prosjektet bør det vurderes om evt. finkornige overskuddsmasser av riktig kvalitet kan benyttes til å bygge opp B-sjikt på nydyrkingsarealer.

Håndtering av jord fra permanent omdisponerte jordbruksarealer skal følge kravene i kapittel 8 i denne matjordplanen.

Figur 7-2. Potensielle nydyrkingsarealer (blå flater). Anleggsgrensene (svart (alt 1C) og grønn (alt 1I) stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte (alt 1C) og grønne (alt 1I) linjer).

7.3 Jorddybde som skal ivaretas som verdifull matjord

Matjordressursen består i utgangspunktet av både A-sjiktet og det underliggende B-sjiktet. Det er viktig å forstå betydningen av begge for å kunne ta vare på og evt. flytte matjord:

A-sjiktet. Det øverste jordlaget. Også benevnt som ploglaget, matjordlaget mm.

- **Tykkelse:** Vanligvis 20-30 cm
- **Farge:** Mørk brun, pga. høyt innhold av organisk materiale.
- **Innhold:** Mineraljord (Leire, silt, sand, grus), humus, planterøtter og mikroorganismer.
- **Struktur:** A-sjiktet har normalt en godt utviklet struktur, gjerne i form av gryn, som gir grunnlag for plantevekst og mikroliv med tilgang på vann, luft og næring for røttene. Denne strukturen er svært utsatt for skade ved trykkbelastning, setninger og jordflytting, spesielt når jorda er våt.
- **Viktige funksjoner:** Høy biologisk aktivitet, lager og buffer for næringsstoffer og vann, karbonlager.

B-sjiktet. Jordlaget under A-sjiktet.

- **Tykkelse:** Vanligvis 50-100 cm
- **Farge:** Lysere, ofte grå når det er leirjord og lys brun når det er sandjord.
- **Innhold:** Ofte ren mineraljord (Leire, silt, sand, grus), lite humus, planterøtter, mikroorganismer,
- **Struktur:** På leirjord har B-sjiktet en utviklet struktur, og typisk er det åpne meitemarkganger og planterøtter som sikrer en god vann- og lufthusholdning. Denne strukturen er svært utsatt for skade ved trykkbelastning, setninger og jordflytting. På sandjord er det i mindre grad utviklet et slikt B-sjikt.
- **Viktige funksjoner:** Rotsone, vanntransport til planterøttene, drenering av overskuddsvann til dypere jord eller til dreneringsgrøfter, buffer for næringsstoffer.

Følgende jordlag skal omfattes av matjordflytting:

1. Ved varig omdisponering av dyrka mark skal alltid A-sjiktet flyttes til steder der den kommer til nytte i fortsatt matproduksjon.
2. I tillegg skal det vurderes for hvert enkelt delområde det flyttes jord fra og hvert enkelt delområde det flyttes til om også B-sjiktet skal flyttes. I utgangspunktet skal B-sjiktet flyttes dersom det er nødvendig for å oppnå fullverdig dyrka mark der det flyttes til, og B-sjiktet der massene hentes fra er bedre egnet som B-sjikt enn jorda som allerede finnes der det flyttes til. Ved flytting fra sandjord er det generelt mindre behov for å flytte B-sjiktet.
3. Ved midlertidig omdisponering av dyrka mark skal A-sjiktet alltid legges til side. B-sjiktet trenger ikke flyttes fra slike områder, men det skal opparbeides midlertidig anleggsvei der det skal kjøres.

8 Gjennomføring av matjordflytting

I dette kapittelet angis nødvendige tillatelser og krav som grunnlag for gjennomføring av matflytting.

8.1 Tillatelser og planer

- Flytting av jord mellom eiendommer krever aksept fra Mattilsynet.
- Nydyrking av jord krever tillatelse fra kommunen, jfr. Forskrift om nydyrking §7. Kommunen skal sikre at nydyrking skjer på en måte som tar hensyn til natur- og kulturlandskap, herunder hensynet til biologisk mangfold, kulturminner og landskapsbildet, samtidig som det skal legges vekt på å sikre driftsmessig gode løsninger.
- Midlertidig opphold i drift av dyrka mark krever tillatelse fra kommunen.
- Detaljert matjordplan skal utarbeides
- Overordnet matjordplan (denne planen) følger detaljregulering.

8.2 Forundersøkelser

Før flytting av jord skal følgende undersøkes og vurderes:

- Status for planteskadegjørere. Omfatter primært potetcystenematode (PCN). (Dersom det har vært dyrket poteter.)
- Status for fremmedarter. Oppdateres rett i forkant av arbeider.
- Status for særlig krevende ugras (floghavre mm.). Oppdateres rett i forkant av arbeider.
- Karakterisering og vurdering av A-sjikt og B-sjikt på arealer der matjord fjernes og arealer der det nydyrkes for å avklare om B-sjikt skal flyttes. Vurdering gjøres av jordfaglig kompetent person.

8.3 Flytting og annen håndtering av matjord

Forberedelse og utførelse av jordflytting må gjøres etter beste praksis, for å kunne gi et best mulig resultat. Det er viktig at entreprenør besitter kunnskap om kritiske faktorer ved jordflytting for å oppnå et godt resultat, og det bør derfor stilles faglig krav (jordfaglig kompetanse) til entreprenør i forbindelse med anbud, samt gjennomføres en opplæring før oppstart av arbeidet. Dette for å sikre at matjorda som blir berørt, ivaretas som en god ressurs for fremtidig bruk.

Følgende krav til jordflytting og annen håndtering av matjord skal ivaretas:

Generelt:

- Det skal etableres et vel definert anleggsbelte. Grensen mellom anleggsbeltet og dyrka jord skal markeres med gjerde som er så solid at det består gjennom anleggsperioden. Dette er nødvendig for å unngå kjøring på dyrka jord. (Alpingjerde av plast er ikke brukbart da det erfaringsmessig medfører betydelig plastforurensning.)

- Det skal ikke kjøres på matjordlaget (A-sjiktet).
- Etablering av avskjærende grøfter er viktig å forhindre avrenning og erosjon der det ligger åpen jord.

Avtak av matjord:

- Før arbeid starter opp skal det gjennomføres undersøkelser for å avdekke tykkelse av A-sjikt.
- Matjordlaget (A-sjiktet) graves av med beltegående gravemaskin før videre anleggsarbeider starter opp.
- Matjordlaget (A-sjiktet) skal kun graves/flyttes når jorda er lagelig. Det betyr at arbeidet ikke kan utføres når det har regnet mye. Det kan heller ikke gjøres når det er tåle som er dypere enn A-sjiktet.
- Matjord fra A-sjiktet skal ikke blandes med underliggende lag.
- Underliggende jord (B-sjikt) trenger ikke fjernes fra arealer med midlertidig beslag. Dersom det av andre årsaker skal graves i B-sjiktmasser på arealer med midlertidig beslag skal disse lagres separat og tilbakeføres til samme sted i etterkant.
- Dersom det er behov for det på nydyrkingsarealer skal også B-sjiktmasser fra varig beslaglagte jordbruksarealer flyttes og anbringes på nydyrkingsarealet, før A-sjiktmassene legges ut. Det må vurderes i videre prosjektering og planlegging hva som blir påkrevet av evt. flytting av B-sjiktmasser.

Midlertidige kjøreveier:

- Det skal etableres midlertidige kjøreveier dersom det skal kjøres på midlertidig omdisponert jordbruksareal.
- Midlertidige kjøreveier skal dimensjoneres slik at setningsskader unngås, og slik at all tilført pukk/stein/fiberduk kan fjernes helt i etttert.

Mellomlagring av matjord:

- Matjordlaget skal mellomlagres i separate ranker. Rankene skal være maks 3 meter høye.
- Matjorda legges løst opp med gravemaskin, uten komprimering.
- For å unngå vekst av ugras i anleggsperioden og ved mellomlagring av matjord skal ugras bekjempes slik at det ikke blir oppformering og spredning av ugras. Dette bør gjøres ved at jordranker tilsås med raigras eller evt. en grasblanding. Alternativt ved ugrassprøyting, eller ved at det slås med kantslåttmaskin før frøsetting, eller ved kombinasjoner av dette. Kravet gjelder både selve jordrankene og evt. åpne jordarealer i anleggsbeltet nær jordrankene. Erfaringsmessig er tilgang med sprøyteutstyr eller kantslåttmaskin krevende, og det anbefales derfor tilsåing med gras.

Tilbakeføring av matjord til midlertidig omdisponerte jordbruksarealer

- Ved ferdigstilt arbeid skal områdene tilbakeføres til opprinnelig tilstand.
- Evt. midlertidige anleggsveier inkludert all pukk, plast, fiberduk mm. fjernes
- Det skal vurderes om det er behov for tiltak mot jordpakking.

- Om nødvendig omgraves B-sjiktet med beltegående gravemaskin for å løsne jorda.
- Evt. oppgravd B-sjiktjord legges tilbake med beltegående gravemaskin, uten komprimering.
- A-sjiktjord legges tilbake med beltegående gravemaskin, uten komprimering.
- Det skal vurderes hvilke behov det er for jordbearbeiding. Om nødvendig gjennomføres fresing, pløying, stubbharving eller tilsvarende.
- Dersom det oppstår skade på landbruksdrenering, skal dette utbedres.
- Dersom det ligger igjen tilført stein/pukk skal dette plukkes og fjernes.
- Matjord (A-sjiktet) skal kun graves/flyttes når jorda er lagelig. Det betyr at arbeidet ikke kan utføres når det har regnet mye. Det kan heller ikke gjøres når matjorda er gjennomfrossen.

Nydyrking av jordbruksarealer

- Arbeidet gjennomføres som ordinær nydyrking, med enkelte tillegg.
- I utmark hugges vegetasjon, og røtter og stubber fjernes eller kvernes.
- Dersom det skal tilføres B-sjikt legges evt. skogsjord til side før B-sjikt tilføres.
- Dersom det er stein og blokk i eller nær overflaten fjernes dette.
- Matjord (A-sjikt) legges ut, med beltegående gravemaskin, uten komprimering.
- Kjøring på matjord skal unngås mest mulig.
- Det skal vurderes om det er behov for jordbearbeiding. Om nødvendig gjennomføres fresing, pløying, stubbharving eller tilsvarende.
- Matjord (A-sjiktet) skal kun graves/flyttes når jorda er lagelig. Det betyr at arbeidet ikke kan utføres når det har regnet mye, og jorda er våt. Det kan heller ikke gjøres når matjorda er gjennomfrossen.
- Dersom det er behov, skal det etableres vanlig landbruksdrenering.

Jordforbedring

Matjord fra varig beslaglagte jordbruksarealer kan benyttes til jordforbedring. Innretning på dette kan variere, men det skal i så fall være klart at det vil medføre økt produktivitet på områder med mangelfullt jordsmonn og/eller dårlig arrondering:

- Matjord (A-sjikt) legges ut, med beltegående gravemaskin, uten komprimering.
- Dersom hensikt er å øke innhold av mold anbefales det å tilføre et lag på 10 cm til jordforbedringsarealet. Det betyr at matjord fra 1 daa beslaglagt jorde benyttes til jordforbedring av ca. 2 daa jorde med dårlig jordkvalitet.
- Etter tilførsel gjennomføres jordbearbeiding med fresing, pløying og/eller stubbharving.

9 Berørte eiendommer

I dette kapittelet gis en oversikt over varig og midlertidig omdisponerte jordbruksarealer for de ulike landbrukseiendommene.

Omdisponerte arealer er beregnet på følgende måte:

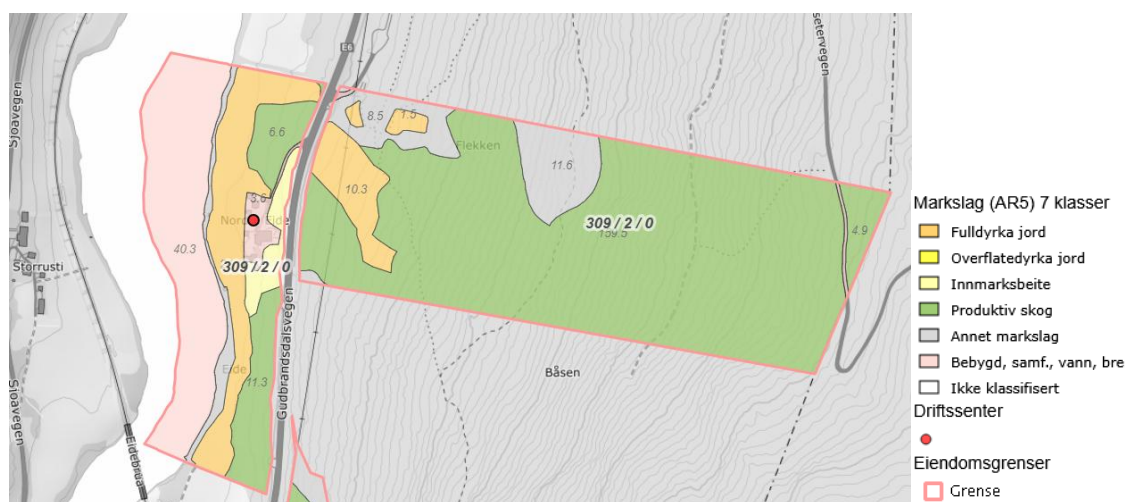
- Varig omdisponert jordbruksareal inkluderer fotavtrykk av vei inkludert sideskråninger, samt gjenværende små isolerte områder mindre enn 5 daa som ikke anses som drivverdige.
- Varig omdisponert dyrkbart areal inkluderer fotavtrykk av vei inkludert sideskråninger.
- Midlertidig omdisponert jordbruksareal inkluderer jordbruksareal innenfor anleggsgrensen (inkluderer ikke varig omdisponert areal).

Beregningene er gjort iht. geometri og anleggsgrense per august 2026 for planforslaget. Endelig arealbeslag per eiendom fastsettes etter detaljprosjektering. Aktuelle driftsenheter er hentet fra NIBIO Gårdskart.

9.1 Gnr/Bnr. 309/2 og 309/10. Nordre Eide.

Driftsenheten består av 36,4 daa fulldyrka jord, 5,1 daa innmarksbeite samt skog. Veiprosjektet medfører et varig arealbeslag av 2,9 daa av et jorde på 10,3 daa, samt et lite jordstykke på 0,6 daa. Gjenværende areal på det største jorde vurderes som drivverdig, selv om det er den best arronderte delen av jorde som beslaglegges. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter store deler av jordene på eiendommen.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	3,5 daa	3,5 daa
Midlertidig omdisponert areal	13,4 daa	13,4 daa

Figur 9-1. Nordre Eide, gnr/bnr. 309/2 i Sel kommune

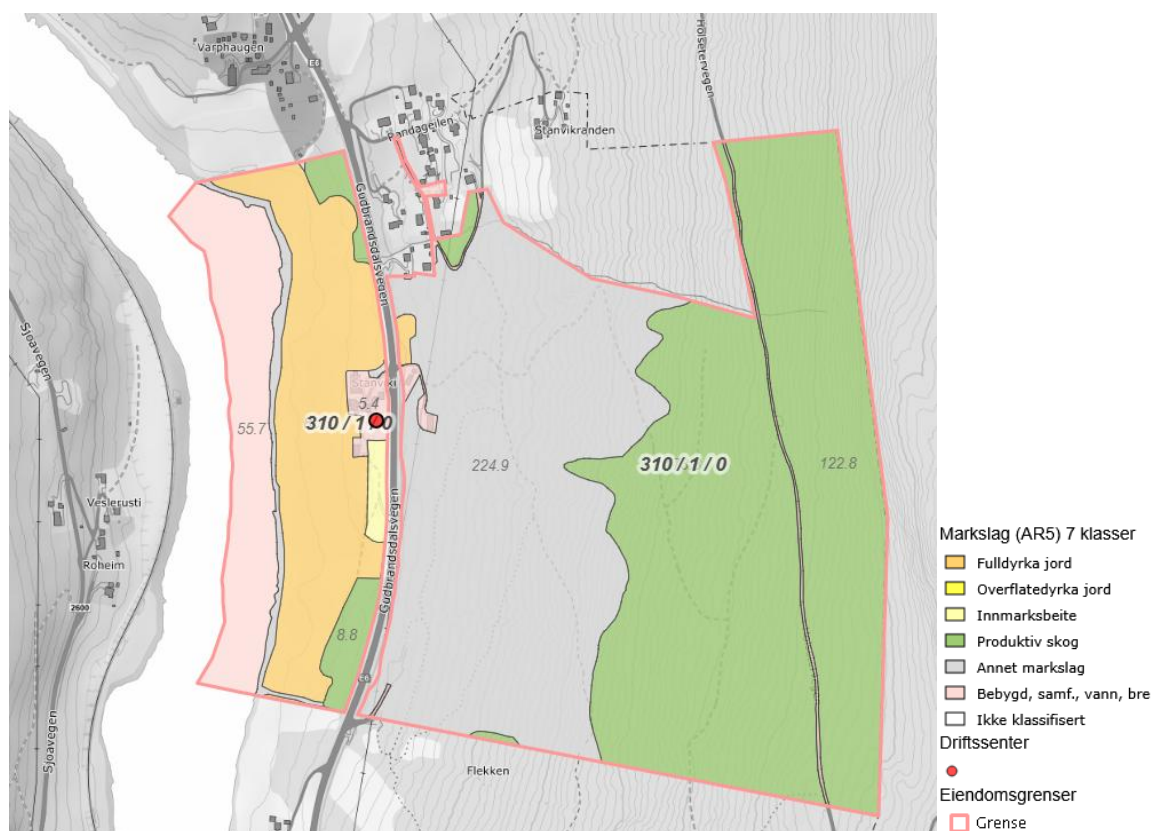

Figur 9-2. Anleggsgrensen (grønn stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 alt. 1c (svarte linjer). Varig berørte verdiorråder dyrka mark (røde og mørkt gule områder) blir innenfor veigeometriens linjer.

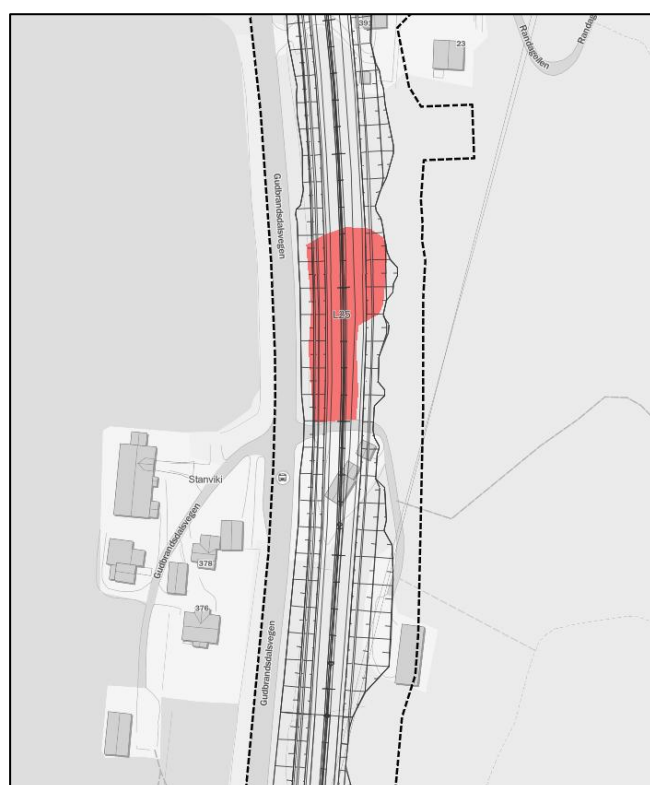
9.2 Gnr/Bnr. 310/1. Stanviki.

Driftsenheten består av 104,9 daa fulldyrka jord, 4,3 daa innmarksbeite samt skog. Veiprosjektet medfører varig beslag av ett jordstykke på 1,6 daa ved utbyggingsalternativ 1C, og ingen permanent beslag ved utbyggingsalternativ 1I. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Det er ikke fulldyrka jord i dette området.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	1,6 daa	0
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0

Figur 9-3. Stanviki, gnr/bnr 310/1 i Sel kommune

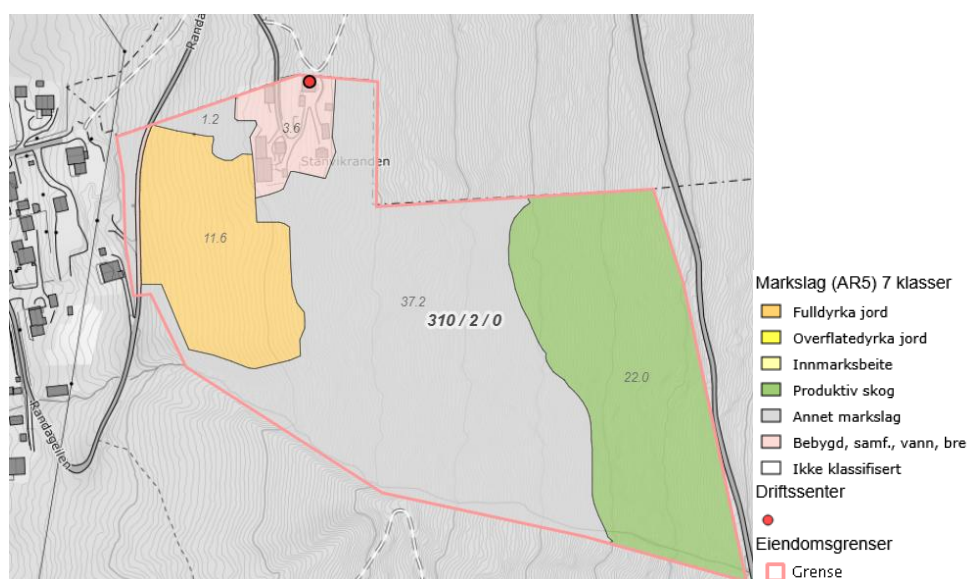

Figur 9-4 Anleggsgrensen (svart stiplet linje).
Planlagt veigeometri ny E6 alt. 1c (svarte linjer).
Varig berørte verdiområder dyrka mark (rødt område).

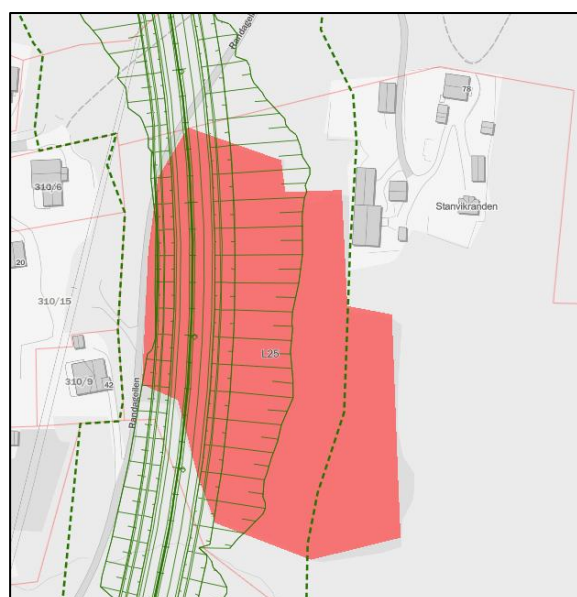
9.3 Gnr/Bnr. 310/2. Stanvikranden.

Driftsenheten består av 11,6 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt skog. Veiprosjektet medfører varig omdisponering av hele jordstykket på 11,6 daa ved utbyggingsalternativ 1I, og ingen permanent beslag ved utbyggingsalternativ 1C. Omdisponeringen består av direkte beslag av 6,9 daa, samt at gjenværende areal på 4,7 daa vurderes som dårlig arrondert og ikke drivverdig.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0 daa	11,6 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-5. Stanvikranden, gnr/bnr 310/2 i Sel kommune

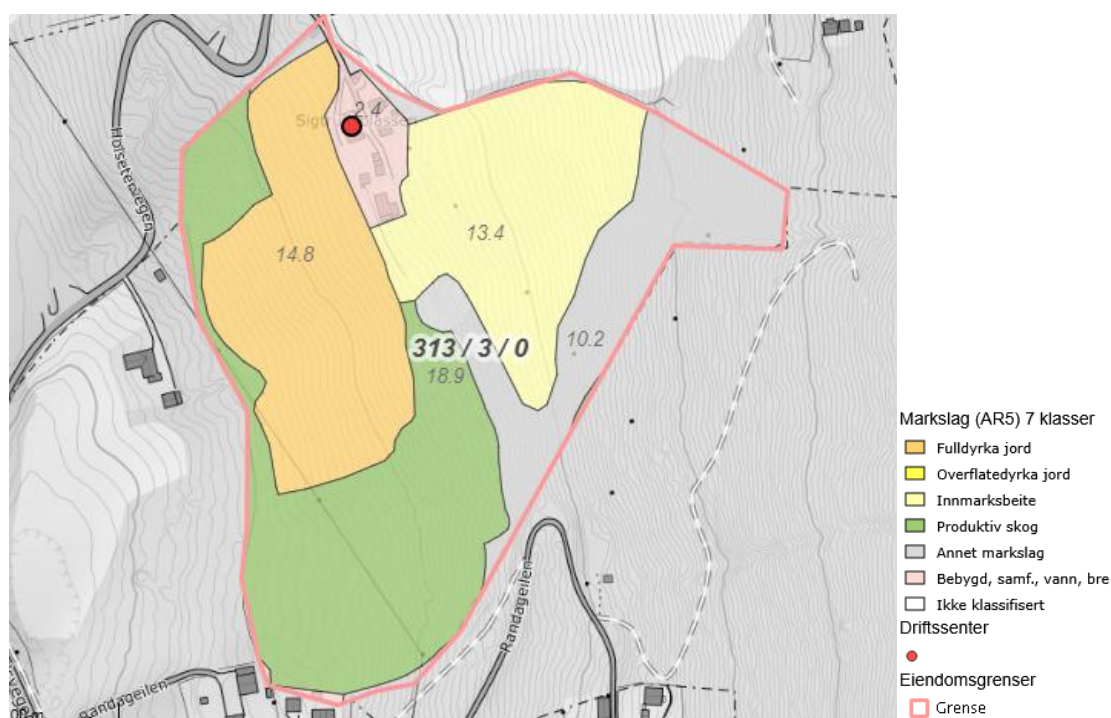

Figur 9-6 Anleggsgrensen (grønn stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 alt. 1c (grønne linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (rødt område).

9.4 Gnr/Bnr. 313/3. Sigtrudsplassen.

Driftsenheten består av 22,5 daa fulldyrka jord, 13,4 daa innmarksbeite samt skog. Veiprosjektet medfører varig omdisponering av hele jordstykket på 14,8 daa fulldyrka jord ved utbyggingsalternativ 1I (grønne linjer), og 0,5 daa ved utbyggingsalternativ 1C. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter 0,9 daa lengst vest på jordet ved alternativ 1c (svarte linjer).

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0,5 daa	14,8 daa
Midlertidig omdisponert areal	0,9 daa	0 daa

Figur 9-7. Stanvikranden, gnr/bnr 313/3 i Sel kommune

Figur 9-8. Anleggsgrensene (svart (alt 1C) og grønn (alt 1I) stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svart (alt 1C) og grønne (alt 1I) linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder).

9.5 Gnr/Bnr. 309/15. Ved Holsetervegen

Driftsenheten består av 8 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt skog.

Veiprosjektet medfører varig omdisponering av hele jordstykket på 8 daa fulldyrka jord ved utbyggingsalternativ 1C (svarte linjer) Dette består av direkte beslag 3,8 daa og gjenværende dårlig arrondert 4,2 daa. Alternativ 1I gir 0 daa varig beslag.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	8 daa	0 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-9. Gnr/bnr 309/15 i Sel kommune

Figur 9-10. Anleggsgrensen (svart stiptet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder).

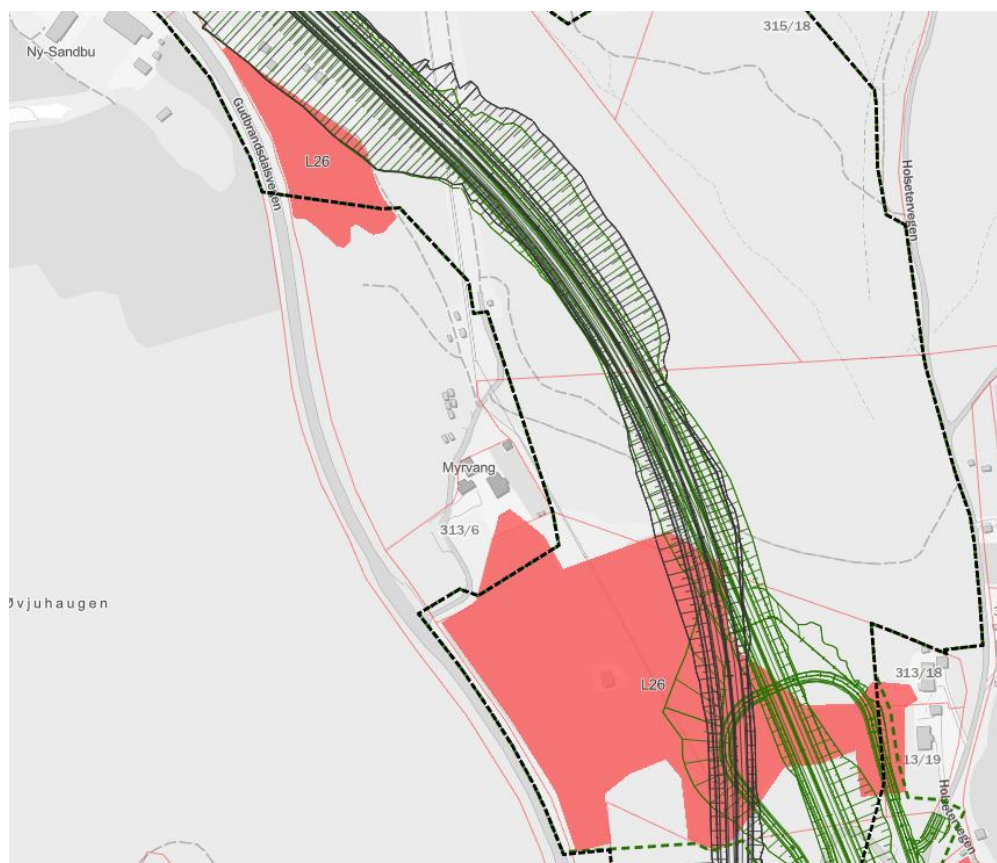
9.6 Gnr/Bnr. 313/1. Ny-Sandbu

Driftsenheten består av 206,3 daa fulldyrka jord, 3,9 daa overflatedyrka jord, 19,5 daa innmarksbeite samt skog. Veiprosjektet medfører varig omdisponering av store deler av et stort jordstykke sør for Myrvang, samt en del av et jordstykke på 6,3 daa på østsiden av dagens E6 ved tunet på Ny-Sandbu. Ved begge alternativer går i praksis hele det nordlige området på 6,3 daa med til direkte beslag og dårlig arrondering. Ved alternativ 1I (grønne linjer) går i praksis hele den østlige delen av jorden sør for Myrvang med til direkte beslag og inneklemte arealer. I alternativ 1C (svarte linjer) deles jorden sør for Myrvang i to av ny E6, med gjenværende jorder på øst- og vestsiden. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter store deler av jorden sør for Myrvang ved begge alternativer.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	18,6 daa	23,6 daa
Midlertidig omdisponert areal	34,1 daa	28,5 daa

Figur 9-11. Ny-Sandbu, gnr/bnr 313/1 i Sel kommune

Figur 9-12. Anleggsgrensen (svart (alt 1C) og grønn (alt 1I) stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svart (alt 1C) og grønne (alt 1I) linjer). Varig berørte verdiorområder dyrka mark (røde områder).

9.7 Gnr/Bnr. 313/19. Holsetervegen 46

Driftsenheten består av 1,1 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt noe skog. Eiendommen ligger rett øst for jordene omtalt under gnr/bnr 313/1.

Ved alternativ 1I (grønne linjer) går i praksis hele jordet med; til sammen 1,1 daa med direkte beslag og restareal.

Ved alternativ 1C (svarte linjer) blir ingen jord på eiendommen berørt.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0 daa	1,1 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-13. Gnr/bnr 313/19 i Sel kommune

Figur 9-14. Til venstre: Alt. 1C. Anleggsgrense svart stiplet linje. Til høyre: Alt. 1I. Anleggslinje grønn stiplet linje. Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer alt. 1C og grønne linjer alt. 1I). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder).

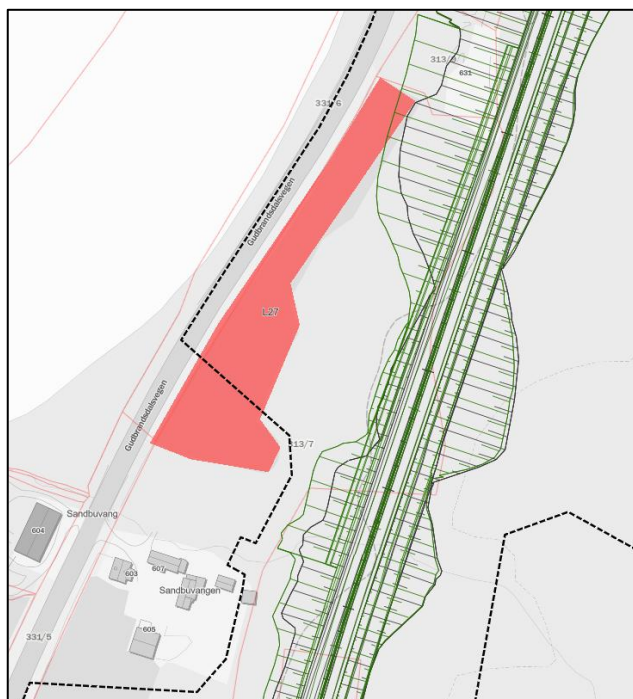
9.8 Gnr/Bnr. 313/7. Sandbuvangen

Driftsenheten består av 9,6 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt noe skog. Eiendommen har et jorde langs østsiden av dagens E6 nord for tunet som blir marginalt berørt av begge alternativer, med et varig arealbeslag på ca. 50 m² for alternativ 1I (grønne linjer), og ca. 200 m² for alternativ 1C (svarte linjer). Inntegnede skråningsutslag er noe grove, og i praksis kan trolig arealbeslag i dette tilfelle unngås. Størsteparten av de to jordene som ligger øst for dagens E6 ligger innenfor anleggsgrensene, og kan dermed bli midlertidig omdisponert.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0,2 daa	0,05 daa
Midlertidig omdisponert areal	7,1 daa	7,1 daa

Figur 9-15. Sandbuvangen, gnr/bnr 313/7 i Sel kommune

Figur 9-16. Anleggsgrensen (svart stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte (alt 1C) og grønne (alt 1I) linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (rødt område).

9.9 Gnr/Bnr. 315/18, Sel kommune

Eiendommen antas eid av Sel kommune. Driftsenheten består av 23,1 daa fulldyrka jord, 12,8 daa innmarksbeite samt skog.

Et brakklagt jorde på 3,2 daa blir berørt, og ved begge alternativer medfører utbyggingen direkte beslag av ca. 1 daa fulldyrka jord. Restarealet på ca. 2 daa endrer ikke status, da det anses som ikke-drivverdig både før og etter utbygging. Et jorde ved Vangsvegen på 5,1 daa ligger på samme eiendom og blir i sin helhet varig beslaglagt ved begge alternativer.

Et areal på 8,1 daa med skog langs vestsiden av Vangsvegen er angitt som dyrkbart areal. 4,4 daa av dette blir varig omdisponert ved begge alternativer. Alle arealer innenfor anleggs grensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter hele jordstykket sør for Melemshaugen (mørk gul, L27).

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	5,9 daa	5,9 daa
Arealbeslag, dyrkbar jord	4,4 daa	4,4 daa
Midlertidig omdisponert areal	2,4 daa	2,4 daa

Figur 9-17. Del av gnr/bnr 315/18 i Sel kommune

Figur 9-18. Anleggsgrensen (svart (alt 1C) og grønn (alt 1I) stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte (alt 1C) og grønne (alt 1I) linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde og mørkt gule områder).

9.10 Gnr/Bnr. 315/2. Vangen

Driftsenheten består av 20,2 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt skog. Et jorde ved Vangsvegen på 7 daa regnes i sin helhet varig omdisponert ved begge alternativer, 5,4 daa blir direkte beslaglagt, og gjenværende 1,6 daa anses som ikke drivverdig.

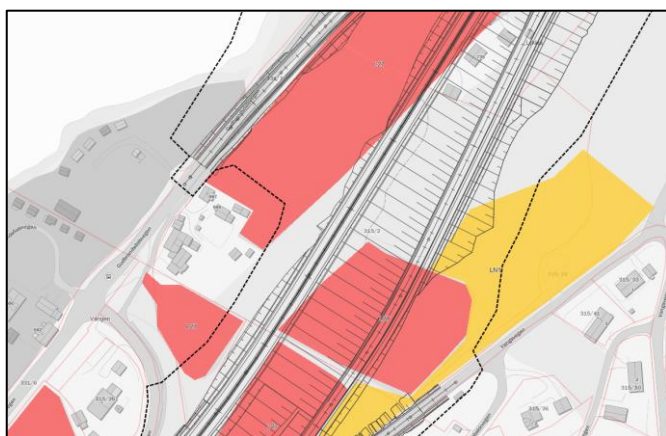
Et jorde langs østsiden av dagens E6 på 7,6 daa blir varig delvis omdisponert ved begge alternativer, 3,4 daa blir direkte beslaglagt, og gjenværende 4,2 daa anses som for dårlig arrondert pga. størrelsen.

Et areal med skog langs vestsiden av Vangsvegen er angitt som dyrkbart areal. 0,6 daa av dette blir varig omdisponert ved begge alternativer. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	14,6 daa	14,6 daa
Arealbeslag, dyrkbar jord	0,6 daa	0,6 daa
Midlertidig omdisponert areal	0	0 daa

Figur 9-19. Vangen, gnr/bnr. 315/2 i Sel kommune

Figur 9-20. Anleggsgrensen (stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder).

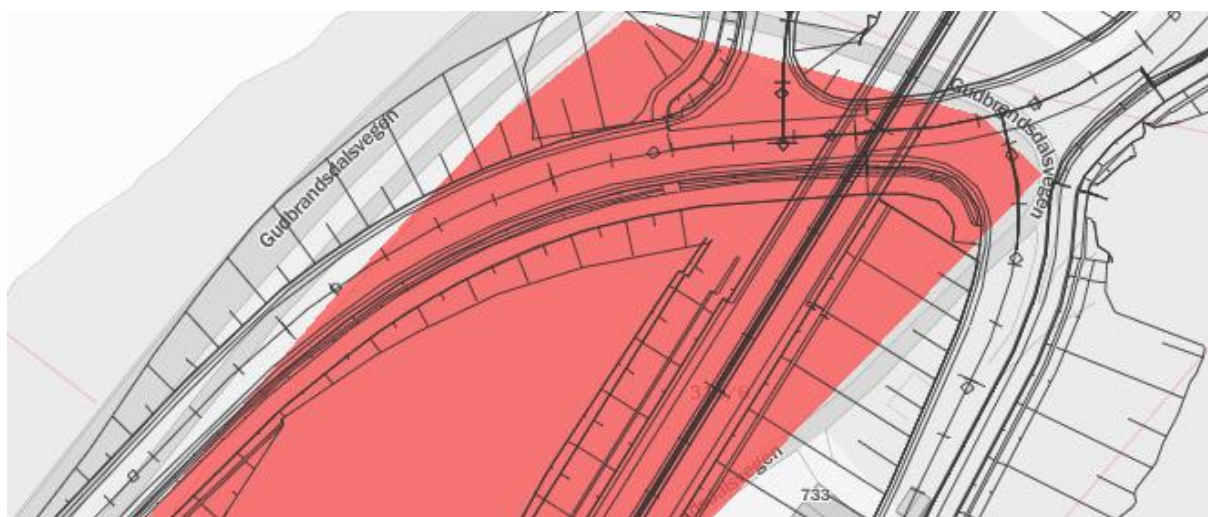
9.11 Gnr/Bnr. 315/6. Lykkja

Driftsenheten består av 11,5 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt noe skog. Et jorde langs østsiden av dagens E6 på 7,8 daa blir varig omdisponert ved begge alternativer. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter hele jordet mellom dagens E6 og ny E6.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	7,8 daa	7,8 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-21. Lykkja, gnr/bnr. 315/6 i Sel kommune

Figur 9-22. Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (rødt område).

9.12 Gnr/Bnr. 200/14. Åstelykkja

Driftsenheten består av 1,5 daa fulldyrka jord som er brakklagt, 0 daa innmarksbeite samt noe skog. Jordet på 1,5 daa blir i sin helhet varig omdisponert ved begge alternativer.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	1,5 daa	1,5 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-23. Åstelykkja, gnr/bnr. 200/14 i Sel kommune

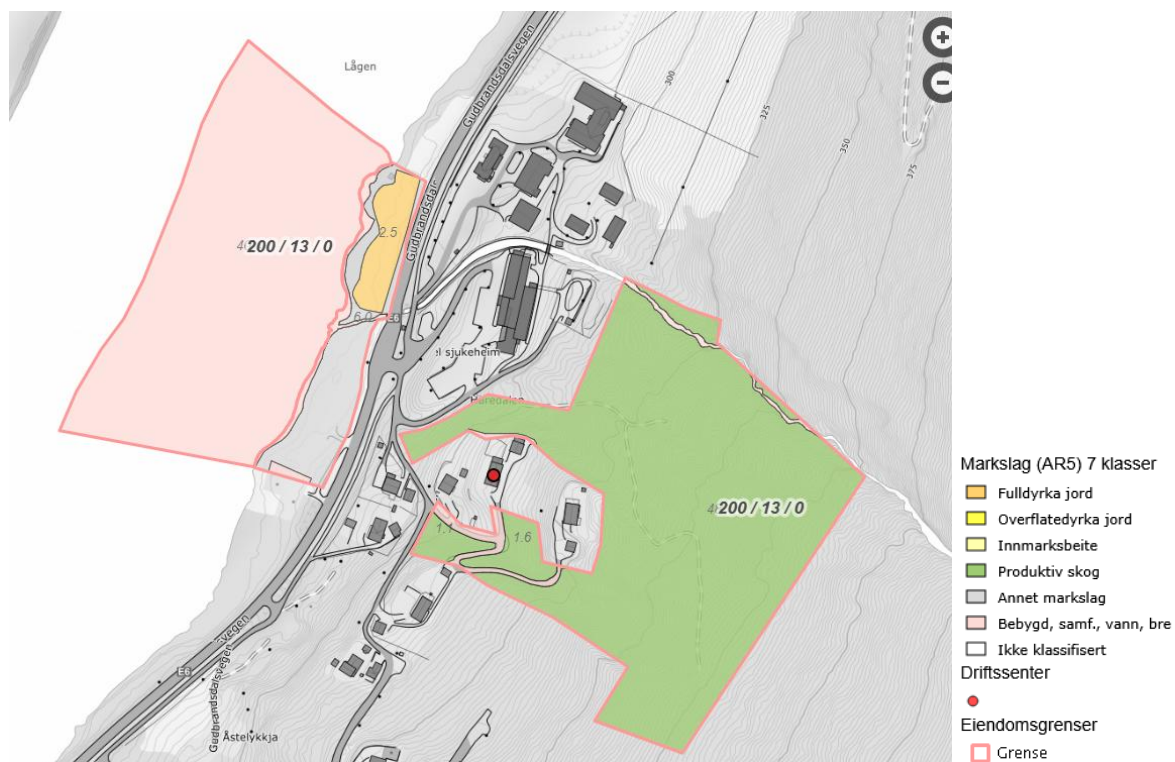

Figur 9-24. Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (rødt område).

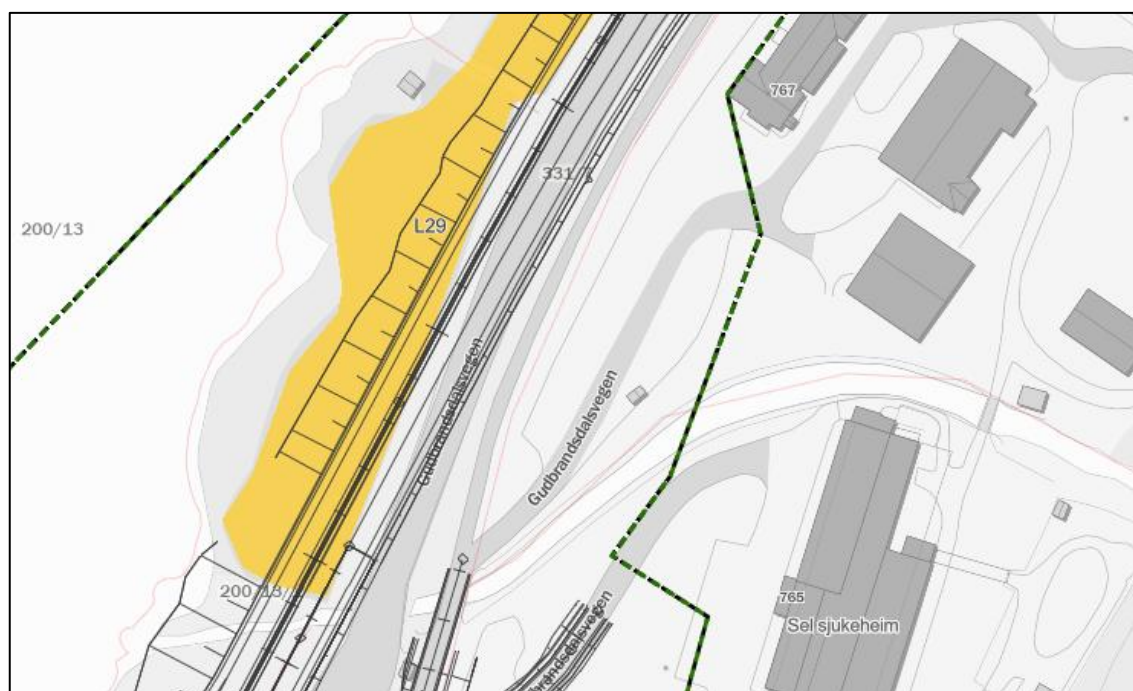
9.13 Gnr/Bnr. 200/13. Arealer omkring Sel sjukeheim

Driftsenheten består av 2,5 daa fulldyrka jord som er brakklagt, 0 daa innmarksbeite samt noe skog. Hele det brakklagte jordet på 2,5 daa blir varig omdisponert ved begge alternativer.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	2,5 daa	2,5 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-25. Gnr/bnr. 200/13 i Sel kommune

Figur 9-26. Anleggsgrensen (grønn stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (mørkt gult område).

9.14 Gnr/Bnr. 200/1. Søre Bredi

Driftsenheten består av en større eiendom på vestsiden av Lågen, som består av 179,9 daa fulldyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt skog.

En parsell av eiendommen på østsiden av Lågen omfatter 0,9 daa brakklagt jorde. Hele det brakklagte jordet på 0,9 daa blir varig omdisponert ved begge alternativer..

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0,9 daa	0,9 daa
Midlertidig omdisponert areal	0 daa	0 daa

Figur 9-27. Del av Søre Bredi, gnr/bnr. 200/1 i Sel kommune

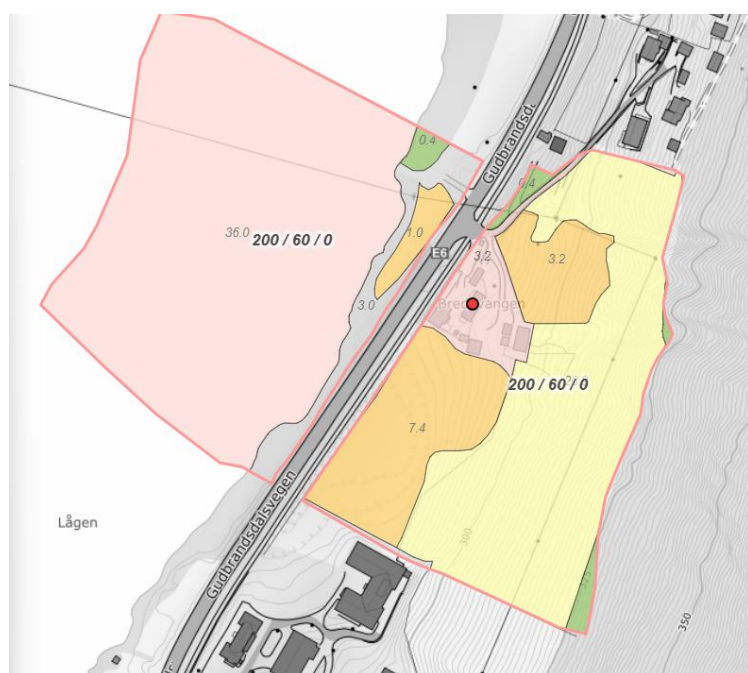
Figur 9-28. Anleggsgrensen (grønn stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (mørkt gult område).

9.15 Gnr/bnr. 200/60. Bredevangen

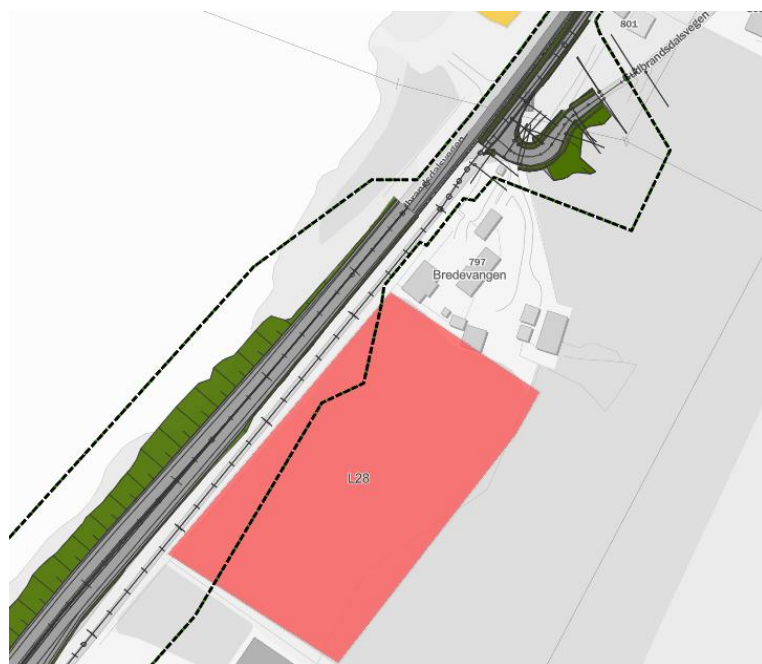
Det er planlagt utbygging ved avkjørsel Gudbrandsdalsvegen som medfører varig omdisponering av ca. 0,3 daa jordbruksarealer på eiendommen. Et jordbruksareal på

1,2+1,2=2,4 daa ligger innenfor anleggsbeltet og kan dermed bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0,3 daa	0,3 daa
Midlertidig omdisponert areal	2,4 daa	2,4 daa

Figur 9-29. Bredevangen, gnr/bnr. 200/60 i Sel kommune

Figur 9-30. Anleggsgrensen (stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte områder (grønt område).

9.16 Gnr/bnr. 200/6. Nordre Bredi

Det er ikke planlagt utbygging som medfører varig eller midlertidig omdisponering av jordbruksarealer på eiendommen..

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0 daa	0 daa
Midlertidig omdisponert areal	0daa	0daa

9.17 Gnr/bnr. 314/1. Søre Vangen

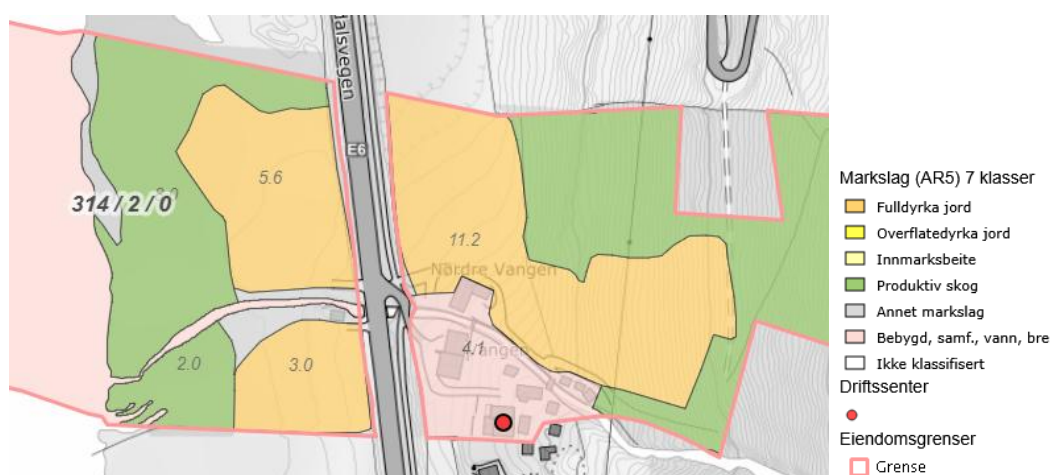
Det er ikke planlagt utbygging som medfører varig omdisponering av jordbruksarealer på eiendommen. Et jordbruksareal på 2,5 daa ligger innenfor anleggsbeltet og kan dermed bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0 daa	0 daa
Midlertidig omdisponert areal	1,2 daa	1,2 daa

9.18 Gnr/Bnr. 314/2. Nordre Vangen

Driftsenheten består av 23,6 daa fulldyrka jord, 1,6 daa overflatedyrka jord, 0 daa innmarksbeite samt skog. Eiendommens jorder mellom Lågen og E6 blir noe påvirket av planlagt ny driftsvei for landbruket langs vestsiden av E6. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter et areal på hver side langs dagens E6.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	1,1 daa	1,1 daa
Midlertidig omdisponert areal	1,4 daa	1,4 daa

Figur 9-31. Nordre Vangen, gnr/bnr 314/2 i Sel kommune

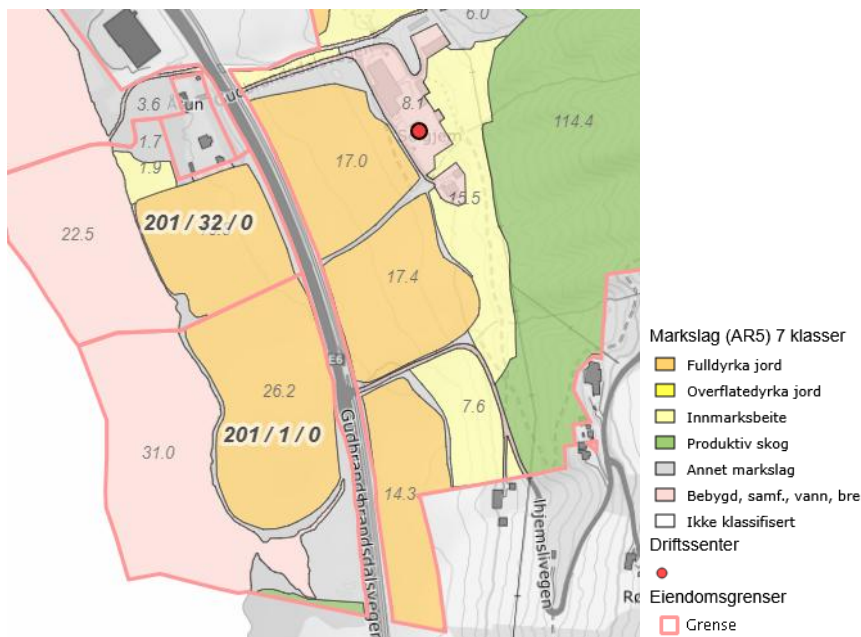

Figur 9-32. Anleggsgrensen (svart stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder berørt av veigeometrien).

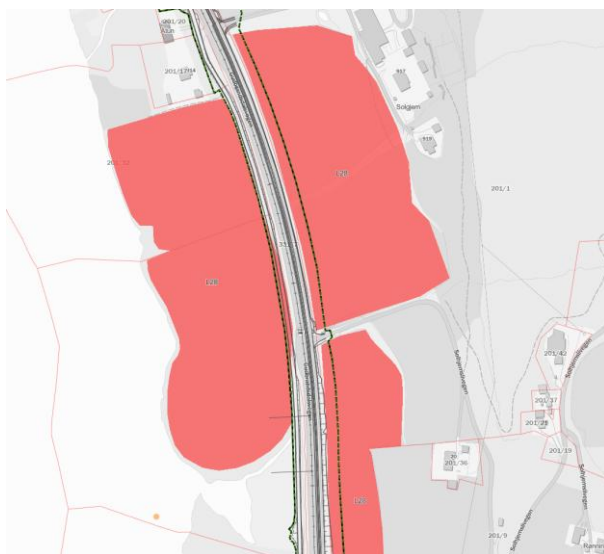
9.19 Gnr/Bnr. 201/1 og 32. Solhjem

Driftsenheten består av 110 daa fulldyrka jord, 0 daa overflatedyrka jord, 85,2 daa innmarksbeite samt skog. Eiendommens jorder mellom Lågen og E6 blir noe påvirket av planlagt driftsvei for landbruket langs vestsiden av E6. Driftsveien omfatter et arealbeslag på 0,3 daa. Alle arealer innenfor anleggsgrensen kan bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Dette omfatter et areal på hver side langs dagens E6.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	0,3 daa	0,3 daa
Midlertidig omdisponert areal	5,9 daa	5,9 daa

Figur 9-33. Solhjem, gnr/bnr. 201/1,32 i Sel kommune

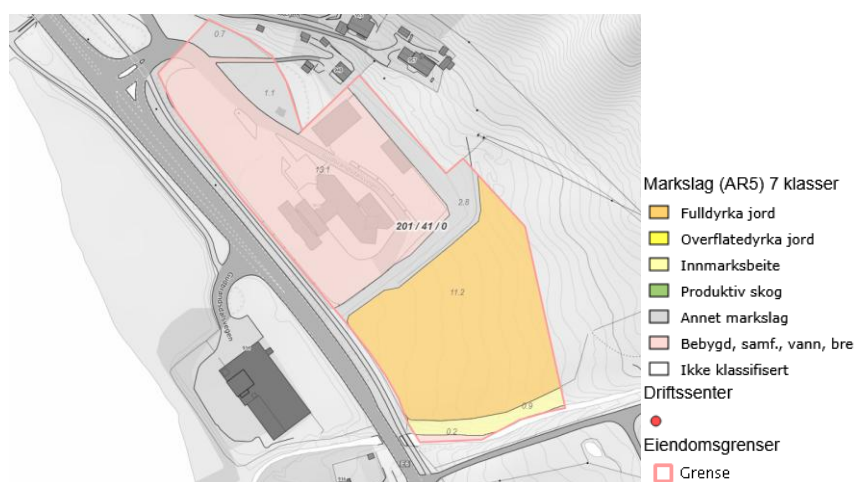

Figur 9-34. Anleggsgrensen (svart stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder innenfor veigeometrien).

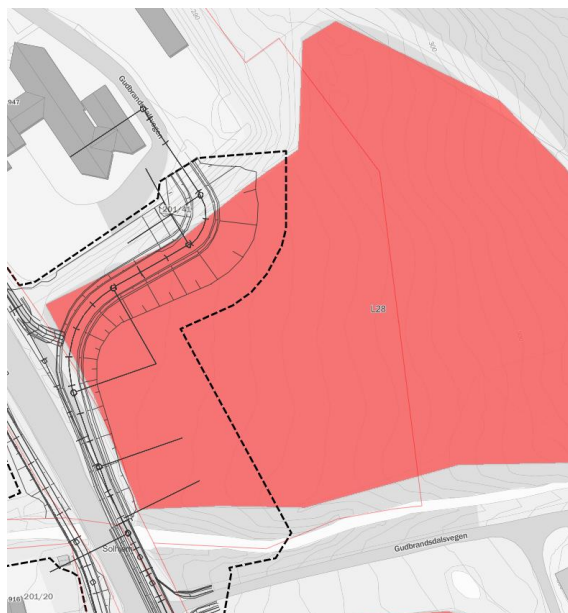
9.20 Gnr/bnr. 201/41.

Det er planlagt utbygging av adkomstvei ved Otta trafikkstasjon som medfører varig omdisponering av 1,5 daa jordbruksareal på eiendommen. Et jordbruksareal på 3,4 daa ligger innenfor anleggsbeltet og kan dermed bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden.

Arealbeslag, fulldyrka jord	Alternativ 1C	Alternativ 1I
Varig omdisponert areal	1,5 daa	1,5 daa
Midlertidig omdisponert areal	3,4 daa	3,4 daa

Figur 9-35., gnr/bnr. 201/41 i Sel kommune

Figur 9-36. Gnr/bnr. 201/41 i Sel kommune. Anleggsgrensen (svart stiplet linje). Planlagt veigeometri ny E6 (svarte linjer). Varig berørte verdiområder dyrka mark (røde områder innenfor veigeometrien).

10 Samlet arealbeslag, oversikt

Oversikt over varig og midlertidig omdisponering av jordbruksarealer i prosjektområdet er vist i Tabell 10-1. Ved utbyggingsalternativ 1C er det 66 daa jordbruksareal og 5 daa dyrkbar jord som blir varig omdisponert, og tillegg 3,2 daa knyttet til trafikksikkerhetstiltak nord i traseen. Til sammen utgjør dette varig omdisponering av 73,8 daa dyrka/dyrkbar jord. Ved utbyggingsalternativ 1I er det 88 daa jordbruksareal og 5 daa dyrkbar jord som blir varig omdisponert, og tillegg 3,2 daa knyttet til trafikksikkerhetstiltak nord i traseen. Til sammen utgjør dette varig omdisponering av 96,1 daa dyrka/dyrkbar jord.

I tillegg vil ytterligere jordbruksarealer innenfor angitt anleggsbelte bli midlertidig omdisponert i anleggsperioden. Ved utbyggingsalternativ 1C utgjør dette opptil 72 daa, og ved utbyggingsalternativ 1I utgjør det opptil 66 daa.

Tabell 10-1 Samlet oversikt over omdisponering av dyrka og dyrkbar jord i planområdet *Summer er rundet av til hele tall.

Eiendom		Varig omdisponert dyrka areal, daa		Varig omdisponert dyrkbart areal, daa		Midlertidig omdisponert jordbruksareal, daa	
Navn	Gnr/Bnr.	Alt 1C	Alt 1I	Alt 1C	Alt 1I	Alt 1C	Alt 1I
Nordre Eide	309/2	3,5	3,5			13,4	13,4
Stanviki	310/1	1,6	0			0	0
Stanvikranden	310/2	0	11,6			0	0
Sigtrudplassen	313/3	0,5	14,8			0,9	0
	309/15	8	0			0	0
Ny-Sandbu	313/1	18,6	23,6			34,1	28,5
Holsetervegen 46	313/19	0	1,1			0	0
Sandbuvangen	313/7	0,2	0,05			7,1	7,1
	315/18	5,9	5,9	4,4	4,4	2,4	2,4
Vangen	315/2	14,6	14,6	0,6	0,6	0	0
Lykkja	315/6	7,8	7,8			0	0
Åstelykkja	200/14	1,5	1,5			0	0
	200/13	2,5	2,5			0	0
Søre Bredi	200/1	0,9	0,9			0	0
Bredevangen	200/60	0	0			1,2	1,2
SUM		66	88	5	5	59	53
Sum varig omdisponert, dyrka og dyrkbart		71	93				

areal i hovedtiltaket							
----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Arealendringer knyttet til trafikksikkerhetstiltak på strekningen Bredevangen – Solhjem er vist i Tabell 10-2. Disse kommer i tillegg til mengdene angitt i Tabell 10-1.

Tabell 10-2 Oversikt over omdisponering av dyrka og dyrkbar jord knyttet til trafikksikkerhetstiltak på strekningen Bredevangen – Solhjem.

Eiendom		Varig omdisponert jordbruksareal, daa		Varig omdisponert dyrkbar areal, daa		Midlertidig omdisponert jordbruksareal, daa	
Navn	Gnr/Bnr.	Alt 1C	Alt 1I	Alt 1C	Alt 1I	Alt 1C	Alt 1I
Bredevangen	200/60	0,3	0,3			1,2	1,2
Nordre Bredi	200/6	0	0			0	0
Søre Vangen	314/1	0	0			1,2	1,2
Nordre Vangen	314/2	1,1	1,1			1,4	1,4
Solghjem	201/1	0,3	0,3			5,9	5,9
	201/41	1,5	1,5			3,4	3,4
SUM		3,2	3,2	0	0	13,1	13,1

11 Referanseliste

- [NIBIO, «Jordbruksareal,» 09 Juli 2020. [Internett]. Available:
1 <https://www.nibio.no/tema/jord/arealressurser/arealressurskart-ar5/jordbruksareal>.
]
- [Landbruks- og matdepartementet, «Oppdatert jordvernstrategi,» 26 Mai 2023.
2 [Internett]. Available:
] https://www.regjeringen.no/contentassets/5702218c68064c3d91694dabdb22edee/prop_121_s_20222023_lmd_korr02_vedl_09.pdf. [Funnet 05 Desember 2025].
- [Statens vegvesen, «Konsekvensanalyser,» Håndbok V712, oppdatert 2021, 2018.
3
]
- [Miljødirektoratet, «Veileder | M-1941 - Konsekvensutredning av klima og miljø,»
4 2023. [Internett]. Available:
] <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>.